

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

21.

KURJER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 13-го Марта — 1845 — Wilno. WTOREK, 13-go Marca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 7 Марта.

Въ Воскресенье, 4-го сего Марта изволили приобщаться, въ Малой Церкви Зимняго Дворца, Святыхъ Христовыхъ Таинъ, Ихъ Величества: ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ и ГОСУДАРЫНЯ ИМПЕРАТРИЦА, Ихъ Императорскія Высочества ГОСУДАРИ ВЕЛИКІЕ КНЯЗЯ: Константинъ Николаевичъ, Николай Николаевичъ, Михаилъ Николаевичъ, ГОСУДАРЫНИ: Великая Княгиня Марія Николаевна и Великая Княжна Ольга Николаевна. Ихъ Императорскія Высочества: Князь Николай Максимиліановичъ и Княжна Марія Максимиліановна поднесены были къ Святому Причастью ГОСУДАРЕМЪ ИМПЕРАТОРОМЪ.

Ихъ Императорскія Высочества, ГОСУДАРЫНИ: Великая Княгиня Елена Павловна и Великія Княжны Марія Михайловна и Екатерина Михайловна изволили того же числа приобщаться Святыхъ Христовыхъ Таинъ, въ церкви Михайловскаго Дворца.

По всеподданнѣйшему докладу Г. Министра Государственныхъ Имуществъ, о правахъ учителей въ учреждаемыхъ, по воспослѣдовавшему 28-го Августа 1844 года Высочайшему повелѣнію, особыхъ сельскихъ училищахъ для дѣтей государственныхъ крестьянъ изъ Магометанъ и идолопоклонниковъ, — ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, въ 5-й день Февраля, Высочайше повелѣть соизволилъ: предоставить учителямъ означенныхъ училищъ права и преимущества, сопряженные со службою по учебной части, сравнявъ ихъ въ семъ отношеніи съ учителями приходскихъ училищъ.

— ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ Высочайше повелѣть соизволилъ: въ Кавказской Областной Гимназии оставить только одного учителя Латинскаго языка, взаимѣ же другого учителя сего языка, опредѣлить втораго учителя языка Татарскаго, съ жалованьемъ и правами старшаго гимназическаго учителя.

— Въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ обнародовано Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, относительно присвоенія Русскимъ и пребывающимъ въ Россіи музыкальнымъ сочинителямъ тѣхъ же правъ, коими пользуются сочинители, переводчики и издатели книгъ.

— Въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ напечатанъ Высочайше утвержденный, 11-го Декабря 1844 г., Уставъ Общества освѣщенія газомъ Санктпетербурга. Учрежденная въ 1835 году, съ Высочайшаго Его Императорскаго Величества соизволенія, Компания на акціяхъ, для введенія въ С. Петербургъ освѣщенія

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 7-go Marca.

W Niedzielę, 4-go Marca, w Kaplicy Zimowego Pałacu, raczyli przyjmować Święte Sakramenta, NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO: CESARZ JEGO MOŚĆ i CESARZOWA JEJ MOŚĆ, ICH CESARSKIE WYSOKOŚCI WIELCY XIAŻĘTA: KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ, NIKOŁAJ NIKOŁAJEWICZ, MICHAŁ NIKOŁAJEWICZ, WIELKA XIAŻĘNA MARYA NIKOŁAJEWNA i WIELKA XIAŻĘNICZKA OLGA NIKOŁAJEWNA. ICH CESARSKIE WYSOKOŚCI: XIAŻĘ NIKOŁAJ MAXYMILIANOWICZ i XIAŻĘNICZKA MARYA MAXYMILIANOWNA podniesieni byli do Komunii Świętej przez NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGO MOŚCI.

ICH CESARSKIE WYSOKOŚCI: WIELKA XIAŻĘNA HELENA PAWEŁOWNA i WIELKIE XIAŻĘNICZKI MARYA MICHAŁOWNA i KATARZYNA MICHAŁOWNA raczyły tegoż dnia przyjmować Komunię Świętą, w Kaplicy Michajłowskiego Pałacu.

W skutek najuniżeńszego przełożenia P. Ministra Dóbr Skarbowych, o prerogatywach nauczycieli w zakładanych, na mocy nastalego w dniu 28 Sierpnia 1844 roku Najwyższego rozkazu, osobnych szkół wiejskich dla dzieci włościan skarbowych wyznania Mahometanckiego i bałwochwalskiego, — JEGO CESAR KA MOŚĆ, dnia 5-go Lutego Najwyżej rozkazać raczył: nadać nauczycielom pomienionych szkół prawa i prerogatywy, właściwe służbie w naukowym wydziale, zrównawszy ich w tym względzie z nauczycielami szkół parafialnych.

— JEGO CESARSKA MOŚĆ Najwyżej rozkazać raczył: w Kaukazkiem Obwodowym Gimnazjum zostawić jednego tylko Nauczyciela języka Łacińskiego, w miejsce zaś drugiego Nauczyciela tegoż języka, naznaczyć drugiego Nauczyciela języka Татарskiego, z pensją i prerogatywami starszego Nauczyciela Gimnazyalnego.

— Ogłoszoną została zatwierdzoną Najwyżej Opinią Rady Państwa, zapewniająca Rossyjskim i przebywającym w Rossyi autorom dzieł muzycznych te same prawa, jakie służą autorom, tłumaczom i wydawcom xiążek.

— W Gazecie Senackiej ogłoszoną została Najwyżej zatwierdzoną w dniu 11-m Grudnia 1844 roku Ustawa Towarzystwa oświećlenia gazem Petersburga. Zatwierdzoną w roku 1835, za Najwyższem JEGO CESARSKIEJ MOŚCI zezwoleniem, spółka akcyonaryuszów, dla zaprowadzenia w Petersburgu oświećlenia gazem, ma się odąd nazywać:

гасомъ, принимаетъ названіе: *Высочайше утвержденного Общества освѣщенія гасомъ С. Петербурга.*

Najwyżej zatwierdzoném Towarzystwem oświeclania gazem Petersburga.

Г. Военный Министръ донесъ Правительствующему Сенату, что Государь Императоръ, въ 1-й день минувшаго Января, соизволилъ Высочайше утвердить правила для опредѣленія малолѣтнихъ дворянъ въ Кадетскіе Корпуса.

П Р А В И Л А

ДЛЯ ОПРЕДѢЛЕНІЯ МАЛОЛѢТНИХЪ ДВОРЯНЪ ВЪ КАДЕТСКІЕ КОРПУСА.

§ 1. Родители, родственники и опекуны малолѣтнихъ дворянъ подаютъ прошенія на имя Его Императорскаго Высочества, Главнаго Начальника Военно-Учебныхъ Заведеній.

§ 2. При прошеніяхъ представляютъ они о дѣтяхъ своихъ свидѣтельства: а) О дворянствѣ — изъ Герольдіи, или протоколы Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній, съ надписью объ отправленіи въ Герольдію документовъ, на основаніи коихъ малолѣтній внесенъ въ дворянскую родословную книгу.

Примѣчаніе. На сыновей Генераловъ и Штаб-Офицеровъ военныхъ и гражданскихъ и Оберъ-Офицеровъ военныхъ, можно представлять, въ замѣнъ документовъ о дворянствѣ, формулярные списки о службѣ и указы объ отставкѣ отцовъ малолѣтнихъ. б) О рожденіи и крещеніи — изъ Духовной Консисторіи. в) О здоровомъ тѣлосложеніи, привитіи оспы, и способности къ военной службѣ — изъ Врачебной Управы или отъ Врача, состоящаго въ государственной службѣ. г) Формулярный списокъ о службѣ, или указъ объ отставкѣ отца. *Сверхъ того:* д) *На сиротъ:* свидѣтельства о сиротствѣ за подписаніемъ мѣстнаго начальства или Губернскаго Предводителя Дворянства той губерніи, гдѣ живетъ малолѣтній. е) *На дѣтей убитыхъ или погибшихъ внезапно на службѣ:* свидѣтельства о смерти отца, за подписью начальства того вѣдомства, гдѣ отцы малолѣтнихъ служили. ж) *На дѣтей раненныхъ:* свидѣтельства Комитета 18-го Августа 1814 года.

§ 3. Малолѣтние, при поступленіи къ Кадетскіе Корпуса, (кроме Александровскаго и Малолѣтнаго отдѣленія 1-го Московскаго) должны непременно: хорошо читать и писать по-русски и знать первыя четыре правила Ариметики и главныя молитвы: Отче нашъ, Символъ вѣры и десять заповѣдей.

§ 4. Возрастъ для пріема малолѣтнихъ въ Кадетскіе Корпуса устанавливается: въ Александровскій и Малолѣтное отдѣленіе 1-го Московскаго — отъ 6-ти до 8-ми; во все прочіе — отъ 9½ до 11½ лѣтъ, принимая въ расчетъ возраста день предстоющаго пріема въ Кадетскій Корпусъ, т. е. 15-е Августа наступающаго года.

§ 5. Родители, родственники и опекуны представляютъ просьбы, со всеми поименованными въ § 2-мъ документами, чрезъ Штабъ Военно-Учебныхъ Заведеній, съ 1-го Сентября по 1-е Января. Ни ранѣе, ни позже этого срока ни одна просьба принята Штабомъ быть не можетъ. Въ случаѣ неудовлетворительности или недоставленія какихъ-либо документовъ Штабъ о семъ съ просителями въ переписку не входитъ, а просьбу, какъ не подкрѣпленную документами, оставляетъ безъ дальнѣйшаго хода и возвращаетъ ее просителю въ послѣдствіи, вмѣстѣ съ просьбами, по коимъ въ пріемъ было отказано, на основаніи § 19.

§ 6. Поступившія въ Штабъ просьбы, съ документами, рассматриваются предварительно въ Штабѣ и распределяются въ слѣдующіе разряды: 1) Сыновья Военныхъ Генераловъ и гражданскихъ чиновъ первыхъ четырехъ классовъ. 2) Сыновья кавалеровъ ордена Св. Великомученика и Побѣдоносца Герогія всѣхъ степеней и знака военнаго ордена. 3) Сыновья всѣхъ убитыхъ Штабъ и Оберъ-Офицеровъ. 4) Сыновья всѣхъ военныхъ и гражданскихъ чиновниковъ, погибшихъ внезапно на службѣ. 5) Сыновья лицъ, состоящихъ или бывшихъ подъ покровительствомъ Комитета, Высочайше учрежденнаго въ 18-й день Августа 1814 года. 6) Круглыя сироты. 7) Сыновья Штабъ-Офицеровъ, лишившіеся матери. 8) Сыновья Офицеровъ, имѣющихъ орденъ Св. Равноапостольнаго Великаго Князя Владиміра 4-й степени съ бантомъ или шпагу за храбрость. 9) Сыновья воспитателей Штабъ-Офицерскаго чина, служащихъ не менѣе 5-ти лѣтъ въ Военно-Учебныхъ Заведеніяхъ.

Р. Министръ Войны завидовалъ Рѣдущему Сенату, że Jego CESARSKA MOŚĆ, w dniu 1-мъ зeszłego Stycznia, raczył Najwyżej utwierdzić prawidła dla przyjmowania małoletnichъ дворянъ до Корпусовъ Кадецкихъ.

П Р А В И Д Е Л А

ДЛЯ ПРИЙМОВАНИЯ МАЛОЛѢТНИХЪ ДВОРЯНЪ ДО КОРПУСОВЪ КАДЕЦКИХЪ.

§ 1. Rodzice, krewni lub opiekunowie małoletnichъ дворянъ, podają prośby na imię JEJEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, Głównego Naczelnika Wojskowo-Naukowych zakładówъ.

§ 2. Przy prośbachъ mają załączać tyczące się swychъ dzieci następujące świadectwa: а) O szlachectwie — z Heroldyi, albo postanowienia Szlacheckichъ Deputacyjnychъ Zgromadzeń, z nadmienieniem o wysłaniu do Heroldyi dokumentówъ, na mocy którychъ małoletni wpisany został do szlacheckiejъ księgi genealogicznej.

Uwaga. O synachъ Jenerałówъ i Sztabъ Oficerówъ wojskowychъ i cywilnychъ, oraz wojskowychъ Ober-Oficerówъ, zamiastъ dokumentówъ o szlachectwie, można przedstawiać listę służby i ukazy o odstawce ojcówъ małoletnichъ. б) Metrykę — z Duchownego Konsystorza. в) O dobrymъ stanie zdrowia, zaszczerpieniu ospy i zdolności do służby wojskowejъ — z Policyi Medycznejъ lub od Doktora, zostającego w służbie Rządowej. д) Świadectwo służby, lub ukazъ o odstawce ojca. Nadto: е) *O sierotachъ:* świadectwo o sieroctwie, podpisane przez zwierzchność miejscową albo Gubernialnego Marszałka tęgъ gubernii, w której mieszka małoletni. ф) *O dzieciachъ poległychъ, lub którzy nagle w ciągu służby pomarli:* świadectwo o śmierci ojca, podpisane przez Zwierzchność tego wydziału, w którym służyli ojcowie małoletnichъ. г) *O dzieciachъ ranionychъ ojcówъ:* świadectwo Komitetu 18-go Sierpnia 1814 roku.

§ 3. Małoletni, wstępującъ do Корпусовъ Кадецкихъ, (prócz Alexandrowskiego i Małoletniego Oddziału 1-go Moskiewskiego), powinni nieodłącznie dobrze czytać i pisać po rosyjsku, mieć pierwsze cztery działania arytmetyczne i główne modlitwy: Ojciecъ nasz, Wierzę w Boga i Dziesięć Przykazań.

§ 4. Wiekъ dla przyjęcia małoletnichъ do Корпусовъ Кадецкихъ oznacza się: do Alexandrowskiego i Małoletniego Oddziału 1-go Moskiewskiego — od latъ 6-ciu do 8-miu; do wszystkichъ innychъ: od 9½ do 11½ latъ, policzającъ do wieku datę mającego nastąpić przyjęcia do Корпусу Кадетовъ, to jest 15-ty dzień Sierpnia następującego roku.

§ 5. Rodzice, krewni i opiekunowie, mają podawać prośby, ze wszystkimi wymienionemi w § 2-мъ dokumentami, za pośrednictwemъ Sztabu Wojskowo-Naukowychъ Zakładówъ, od dnia 1 Września do 1 Stycznia. Tak przedъ tymъ terminemъ jako i po upływie jego, żadna prośba nie może być przezъ Sztabъ przyjętą. W razie niedostateczności lub braku jakichkolwiekъ dokumentówъ, Sztabъ nie wchodzi w żadne korespondencye zъ prośzącymi, prośbę zaś, jako nie popartą dokumentami, pozostawia bezъ dalszego toku i zwraca ją następnie prośzącemu, razem zъ prośbami, na które odmowna nastąpiła odpowiedź, na mocy § 19-го.

§ 6. Otrzymane w Sztabie prośby zъ dokumentami, rozpatrują się naprzódъ w Sztabie i rozdzielają się na następujące klasy: 1) Synowie Wojskowychъ Jenerałówъ i Cywilnychъ Urzędnikówъ pierwszychъ czterechъ klassъ. 2) Synowie Kawalerówъ Orderu Św. Wielkiego Męczennika i Dawcy Zwycięstwa Jerzego wszystkichъ stopni, oraz znaku wojskowego orderu. 3) Synowie wszystkichъ poległychъ Sztabъ- i Ober-Oficerówъ. 4) Synowie wszystkichъ wojskowychъ i cywilnychъ Urzędnikówъ, którzy nagle w czasie służby pomarli. 5) Synowie osób, zostającychъ lub byłychъ pod opieką Komitetu, Najwyżej utwierdzonego w dniu 18 Sierpnia 1814 roku. 6) Prawdziwe sieroty. 7) Synowie Sztabъ-Oficerówъ, którzy utracili ojca. 8) Synowie Sztabъ-Oficerówъ, którzy utracili matkę. 9) Synowie Oficerówъ, mającychъ Order Św. Równego zъ Apostołami Wielkiego Xięcia Włodzimierza 4-jejъ klasy zъ kokardą, albo szpadę za waleczność. 10) Synowie Nauczycieli Sztabъ-Oficerskiego stopnia, którzy najmniej 5 latъ służyli w Wojskowo-Naukowychъ Zakładachъ. 11) Synowie Pułkowni-

11) Сыновья Пожовниковъ и Статскихъ Совѣтниковъ. 12) Сыновья всѣхъ военныхъ Штабъ и Оберъ-Офицеровъ, имѣющихъ орденъ: или Св. Владимира 3-й, или Св. Анны 2-й, или Св. Станислава 2-й степеней. 13) Сыновья гражданскихъ чиновниковъ, имѣющихъ орденъ Св. Владимира 3-й степени. 14) Сыновья Коллежскихъ Совѣтниковъ. 15) Сыновья всѣхъ военныхъ Штабъ и Оберъ-Офицеровъ, имѣющихъ знакъ отличія безпорочной службы за 30 лѣтъ. 16) Сыновья всѣхъ гражданскихъ чиновниковъ, имѣющихъ знакъ отличія безпорочной службы за 40 лѣтъ. 17) Сыновья кавалеровъ ордена Св. Анны 3-й степени съ бантомъ и 4-й степени на шагѣ съ надписью за храбрость. 18) Сыновья Капитановъ Гвардіи, Подполковниковъ и Надворныхъ Совѣтниковъ. 19) Сыновья Майоровъ, Капитановъ Артиллеріи и прочихъ войскъ, имѣющихъ равныя съ Артиллеріею преимущества, и Коллежскихъ Ассессоровъ. 20) Сыновья Офицеровъ, получившихъ чины и другія награды за отличіе въ сраженіи. 21) Сыновья Капитановъ Арміи, Поручиковъ Гвардіи, Штабъ-Капитановъ Артиллеріи и проч. и изъ дворянъ Титулярныхъ Совѣтниковъ. 22) Сыновья Штабъ-Капитановъ Арміи, Подпоручиковъ Гвардіи, Поручиковъ Артиллеріи и проч. и изъ дворянъ Коллежскихъ Секретарей. 23) Сыновья Поручиковъ Арміи, Прапорщиковъ Гвардіи Подпоручиковъ Артиллеріи и проч. и изъ дворянъ Губернскихъ Секретарей. 24) Сыновья Подпоручиковъ Арміи и Прапорщиковъ Артиллеріи и проч. 25) Сыновья Прапорщиковъ Арміи и изъ дворянъ Коллежскихъ Регистраторовъ. 26) Сыновья дворянъ не чиновныхъ и не служившихъ. Если малолѣтній подходитъ подъ нѣсколько разрядовъ, то права его опредѣляются по разряду высшему.

§ 7. Для четырехъ Кадетскихъ Корпусовъ, а именно: 1-го, Павловскаго, Александровскаго и Малолѣтнаго Отдѣленія 1-го Московскаго, устанавливаются слѣдующія извѣтїя: а) Въ 1-й Кадетскій Корпусъ поступаютъ малолѣтныя преимущественно 1-го разряда. б) въ Павловскій, Александровскій и Малолѣтное Отдѣленіе 1-го Московскаго, малолѣтныя 3, 4, 5, 6, 7 и 8-го разрядовъ, въ первый отъ 9½ до 11½, а въ послѣдніе два отъ 6 до 8 лѣтъ.

(Продолженіе впереди.)

Одесса, 6 Февраля.

Послѣ ужасной снѣговой мятели и бури 28-го Января, здѣсь продолжались нѣсколько дней сильныя морозы, дошедшіе, третій дня утромъ, до восхода солнца, до 14°, со вчерашняго дня наступила оттепель и шелъ дождь, а сегодня выпалъ довольно глубокой снѣгъ. Эта буря, къ счастью, не причинила въ здѣшнемъ портѣ ни какихъ несчастій. Но, по извѣстіямъ изъ Севастополя, этою самою бурей причинены значительныя бѣдствія коммерческимъ судамъ въ тамошней артиллерійской бухтѣ. Силою сѣверозападнаго порывистаго вѣтра, въ 10-мъ часу утра, тамъ разбило восемь купеческихъ судовъ; изъ нихъ пять были нагружены. Кромѣ того, одно ненагруженное судно также было въ опасности, и значительное число лодокъ въ артиллерійской бухтѣ погибло.

Сороки (Бессарабск. Области) 30 Января.

26-го ч. Января, въ Пятницу, около 10 часа утра, начался густой снѣгъ и шелъ до 7-го часа вечера, съ этого времени до 12-го часа по полудни, шелъ дождь; а съ полуночи 27-го числа, пошелъ вновь густой снѣгъ при сѣверо-западномъ вѣтрѣ; съ 10 часа утра вѣтеръ и мятель до того увеличилась, что въ пяти шагахъ невозможно уже было различать предметовъ и трудно держаться на ногахъ. Такая мятель и вѣтеръ продолжались до 6-ти часовъ утра 29 Января. Полутора-саженныя снѣжныя горы образовались на улицахъ и заградили проѣзды. Почты неприбыли къ сроку и мы опасались за нихъ. Кого эта мятель захватила въ полѣ, тотъ на-вѣрное погибъ, или если спасенъ, то спасеніе его должно приписать чуду. Большія дороги завалены снѣгомъ. Еще вчера попытки выѣхать изъ города не удалось: лошади тонуть въ снѣгу. При невозможности добыть воды, жители замышляли ее снѣгомъ. Мы имѣемъ причины опасаться, что это явленіе будетъ обильно печальными по-

кѣмъ и Радзевъ Стану. 12) Synowie wszystkich wojskowych Sztabów i Ober-Oficerów, mających order: albo Św. Włodzimierza 3-jej, albo Św. Anny 2-jej, albo Św. Stanisława 2-jej klasy. 13) Synowie Cywilnych Urzędników, mających Order Św. Włodzimierza 3-jej klasy. 14) Synowie Radców Kollegialnych. 15) Synowie wszystkich wojskowych Sztabów i Ober-Oficerów, mających znak odznaczenia nienagannęj służby za lat 30. 16) Synowie wszystkich cywilnych urzędników, mających znak odznaczenia nienagannęj służby za lat 40. 17) Synowie Kawalerów Orderu Św. Anny 3-jej klasy z kokardą i 4-jej klasy na szpadzie z napisem za waleczność. 18) Synowie Kapitanów Gwardyi, Podpółkowników i Radców Dworu. 19) Synowie Majorów, Kapitanów Artylleryi i innych wojsk, mających równo z Artylleryą przywileje, i Assessorów Kollegialnych. 20) Synowie Oficerów, którzy otrzymali stopnie i inne nagrody za odznaczenie się w potyczkach. 21) Synowie Kapitanów Armii, Poruczników Gwardyi, Sztabów Kapitanów Artylleryi i t. d., oraz ze Szlachty Radzевъ Honorowych. 22) Synowie Sztabów Kapitanów Armii, Podporuczników Gwardyi, Poruczników Artylleryi i t. d., oraz ze Szlachty Kollegialnych Sekretarzy. 23) Synowie Poruczników Armii, Chorążych Gwardyi, Podporuczników Artylleryi i t. d., oraz ze Szlachty Gubernialnych Sekretarzy. 24) Synowie Podporuczników Armii, Chorążych Artylleryi i t. d. 25) Synowie Chorążych Armii i ze Szlachty Kollegialnych Registratorów. 26) Synowie Szlachty nie mającej rang i nie zostającej w służbie. Jeżeli małoletni należą do kilku klass, tedy prawo jego oznacza się według klasy wyższej.

§ 7. Dla czterech Korpusów Kadeckich, a mianowicie: Pierwszego, Pawłowskiego, Alexandrowskiego i Małoletniego Oddziału 1-go Moskiewskiego, ustanawiają się następujące wyjątki: a) Do 1-go Korpusu Kadetów przyjmowani są małoletni szczególniej 1-jej klasy. b) Do Pawłowskiego, Alexandrowskiego i Małoletniego Oddziału 1-go Moskiewskiego, małoletni 3, 4, 5, 6, 7 i 8 klasy, do pierwszego od 9½ do 11½, a do ostatniego od 6 do 8 lat wieku.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Odessa, 6 lutego.

Po okropnej zamieci śniegowej i hurzy dnia 28-go Stycznia, trwały tu przez dni kilka silne mrozy, które doszły, onegdaj z rana, przed wschodem słońca 14°, od wieczoraj nastąpiła odwilż i ślota, a dziś spadł śnieg dość obfity. Burza owa, szczęściem, nie zrzuciła żadnych kłesk w porcie tutejszym. Lecz, podług doniesień z Sewastopola, wielkie sprawiła szkody w statkach handlowych, stojących w tamiecznej zatoce artylleryjskiej. Pęd gwałtownego północno-zachodniego wiatru, rozbił tamże ośm statków kupieckich, z których pięć było naładowanych. Oprócz tego, jeden statek próżny, był także w niebezpieczeństwie, i znaczna liczba ludzi w zatoce artylleryjskiej zatęgnęła.

Sorok (Obwód Bessarab.) 30 stycznia.

Dnia 26 Stycznia, w Piątek, około godziny 10 z rana, puścił się gęsty śnieg i padał do godziny 7 w wieczór; następnie, do godziny 12 w nocy, padał deszcz, a od północy dnia 27-go, znowu spadł śnieg gęsty przy północno-zachodnim wietrze. Od godziny 10-jej z rana, wiatr i zamieć tak dalece się wzmożyły, że na pięć kroków nie można już było rozróżniać przedmiotów ani ustać na miejscu. Zamieć taka i wiatr, trwały do godziny 6 tej z rana dnia 29 stycznia. Półtora sążniowe zasy sniegu powstały na ulicach i zatamowały przejazd. Poczty nie przybyły w swoim czasie i lękaliśmy się o nie. Kogo ta zamieć zachwycała w polu, ten pewno zginął, lub jeśli ocalał, to stało się cudem. Wielkie gościńce zawalone są śniegiem. Wczoraj jeszcze nie można było wcale wyjechać za miasto, konie bowiem tonęły w śniegu. Przy niemożności dostania wody, mieszkawcy używali, zamiast niej, śniegu. Mamy powod do obawy, że to zjawisko będzie obfite w smutne skutki. U nas, w Bessarabii, było zimuje w stepie; owce nawet nie mają ciepłych koszar. Teraz, kiedy kilkadziesiąt ty-

слѣдствіями. У насъ, въ Бессарабіи, скоть зимуе въ степи, даже овцы не имѣють теплыхъ кошаръ. Теперь, когда десятки тысячъ рогатаго скота *) сдѣлались добычею эпидемической болѣзни, всякая потеря крайне опустительна, а она неизбежна.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 3 Марта.

Въ здѣшнихъ журналахъ помѣщенъ торговый трактатъ, заключенный между Франціею и Китаемъ. Договоръ сей разнится въ нѣкоторыхъ, довольно важныхъ статьяхъ, отъ трактатовъ, заключенныхъ съ Китаемъ, Англіею и Соединенными Штатами; но разница сія клонится въ пользу французской торговли и судоходства. Слѣдующее вступленіе сего трактата представляетъ странную смѣсь формальностей европейскихъ и восточныхъ:

„Трактатъ заключенный въ Вампоа. Великое государство Китай съ великимъ государствомъ Франціею, долгое время были между собою въ торговыхъ и судоходныхъ сношеніяхъ. Великій Государь Великаго государства Китай и Великій Государь великаго государства Франціи возымѣли мысль устроить сіи сношенія дружескимъ образомъ до конца вѣковъ. По этимъ причинамъ оба великіе Государя этихъ государствъ постановили совершить трактатъ, заключающій выгоды ихъ торговли и судоходства. Для сего оба государства назначили полномочныхъ членовъ для условий, а именно: Великій Императоръ великаго государства Китай, Ки-Инга, младшаго наследника наследника престола, председатели военного совѣта, генераль-губернатора обѣихъ провинцій Квангъ, члена императорской фамилии, а великій Государь великаго государства Франціи, г-на Лагрене, своего полномочнаго министра и чрезвычайнаго посланника. Они оба представили другъ другу свои полномочія, и когда таковыя оказались въ надлежащемъ порядкѣ, согласились заключить слѣдующія условія.“

Послѣ сего слѣдуютъ 36 статей трактата, послѣ коихъ сказано, что ратификаціи трактата будутъ чрезъ годъ или ранѣе, если будетъ возможно, разсмотрѣны. Число и подпись суть слѣдующія: „Подписано, въ Гаунъ-Пу, на палубѣ французскаго пароходнаго корабля *Archimedes*, 13-го числа 9-го мѣсяца, въ 24 годъ Тао-Кванга, т. е. 24 Октября 1844 года отъ Рождества Христова. Лагрене, Ки Ингъ Гуанъ, Панъ, Чао. Вѣрность перевода съ подлинникомъ свидѣтельствуетъ: Каллеры переводчикъ миссіи.“ Теперешній китайскій императоръ родился въ 1784 г., и вступилъ на престолъ послѣ отца своего Ки-Кинга въ 1820 г.

— Нѣсколько дней постоянно отправляютъ изъ Тулона въ Альжиръ военныя отряды для укомплектованія африканской арміи до 1-го Апрѣля, т. е. до срока, въ который назначено начать новую войну. Абд-эль-Кадеръ живетъ въ горахъ Рифъ. Мароккскій императоръ хотѣлъ его преслѣдовать; но войско не исполнило этого приказанія. Говорятъ, что если бы Абд-эль-Кадеръ еще разъ ворвался въ Альжирію, и послѣ пораженія рѣшился бы искать убѣжища въ Марокко, то въ такомъ случаѣ Императоръ дозволилъ бы преслѣдовать его французскимъ войскамъ въ Марокко. Абд-эль-Рахманъ доброжелательствуетъ Франціи и между прочимъ приказалъ, чтобы всѣ товары изъ Марокко въ Альжиръ перевозились чрезъ Фецъ, гдѣ для сего устроена таможня съ тою цѣлію, чтобы Абд-эль-Кадеръ не могъ привозить для себя военныхъ припасовъ.

4 Марта.

Докладчикъ комиссіи для разсмотрѣнія проекта о суммахъ на тайные расходы, г-нъ Лаплавъ-Барри объявилъ вчера въ палатѣ перовъ, что комиссія совершенно удовлетворилась поясненіями министровъ. Хотя внутри государства господствуетъ спокойствіе, но разныя партіи не лишились еще своихъ надеждъ, а потому опасно было бы оставлять успѣхи на произволъ судьбы. Въ сужденіяхъ объ адресѣ, палата перовъ вполне одобряла политику министер-

*) Примѣчательно, что буйволы, находясь среди зараженнаго скота, не только не падали, но даже не были больны.

сіеи sztuk bydła *) padło lupem zarazy, wszelka strata jest wielce dotkliwą, a jest nieuchronną.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, 3 марта.

Wszystkie prawie dzienniki ogłaszają dziś traktat handlowy między Francją a Chinami. Różni się on w niektórych dosyć ważnych punktach od traktatów handlowych, jakie zawarły: Anglia i Stany Zjednoczone z Chinami, lecz wszystkie te różnice są na korzyść francuzkiego handlu i żeglugi. Wstęp tego traktatu jest dziwną mieszanką form europejskich i wschodnich, i brami następuje:

„Traktat zawarty w Wampoa. Gdy wielkie państwo Chin i wielkie państwo Francją miały z sobą przez długi czas stosunki handlu i żeglugi, Wielki Cesarz wielkiego państwa Chin i Wielki Cesarz wielkiego państwa Francji, powzięli myśl, stosunki te urządzić w sposób przyjazny aż do skończenia wieków. Dla tych przyczyn, obaj wielcy Cesarze dwóch tych krajów, postanowili zgodzić się na traktat przymierza, obejmujący razem zobowiązania ich handlu i żeglugi. W tym celu oba państwa wyznaczyły pełnomocników dla układów, mianowicie: Wielki Cesarz Wielkiego państwa Chin, Ki-linga, podnauzyciela następcy tronu, Prezesa rady wojennej, Generalnego Gubernatora obu prowincyj Kwang. należącego do rodziny Cesarzkiej; a Wielki Cesarz Wielkiego państwa Francji, P. Lagrenée, swojego pełnomocnego Ministra i Posła nadzwyczajnego. Ci dwaj okazali sobie nawzajem swoje pełnomocnictwa, a gdy te znalazły się w porządku, zgodzili się na następane warunki:“

Następuje potem 36 artykułów traktatu, po których powiedziano, że ratyfikacye traktatu mają być wymienione za rok, lub rychlej, jeżeli można. Data i podpis tak brzmią: „Podpisano w Huan-Pu, na pokładzie francuzkiego okrętu parowego *Archimedes*, 13 go dnia 9 go miesiąca w 24 m roku Tao-Kwanga, to jest: dnia 24-go Października roku 1844 po Narodzeniu Chrystusa. Lagrenée, Ki-ling, Huan, Pan, Czao. Za wierność przekładu, ściśle według oryginału: Gallery, tłumacz misyj.“ Terazniejszy Cesarz Chiński, Tao-Kwang, urodził się roku 1784, i po ojcu swoim Kia King objął rządy dnia 2-go września 1820 roku.

— Od kilku dni nieprzerwanie odpływają z Tuluonu do Algieru oddziały wojska, przeznaczone do uzupełnienia armii Afrykańskiej przed dniem 1-m Kwietnia, jako przed terminem wyznaczonym do rozpoczęcia nowej wojny. Abd-el-Kader ciągle ma bawić w górach Rif; Cesarz Marokański zamierzał go ścigać, ale wojsko wzbraniało się wykonać, dane w tej mierze rozkazy. Gdyby Abd el-Kader znowu miał wtargnąć do Algierji, i zwyciężony szukać raz jeszcze przytulka w Marokko, w takim przypadku Cesarz zezwoli, żeby go wojsko francuzkie ścigało na ziemi Marokkańskiej. Abd el Rahman okazuje się teraz istotnie przychylnym dla Francji; tak np. między innymi polecił, aby wszystkie towary z Marokko do Algierji szły przez Fcz, gdzie na ten cel urządzono komorę celną, a to dla tego, aby Abd el-Kader nie mógł sprowadzać dla siebie zapasów wojennych.

Dnia 4 marca.

W Izbie Parów, wczoraj, P. Laplagne Barris, sprawozdawca komisji wydatków tajnych, oświadczył, że taż komisya jest zupełnie zadowolona z objaśnień Ministrów. Wprawdzie wewnętrzny stan kraju jest spokojny, namiętności jednak nie straciły swych nadziei, i dla tego niebezpiecznieby było wystawiać na szwank osiągnięte już korzyści. Przy rozprawach nad adresem Izba Parów przychyliła się zupełnie do polityki gabinetu; komisya przeto jest tego zdania, że nie należy odmawiać teraz do-

*) Zasługuje to na uwagę, że bawoły, znajdując się wśród zarazanego bydła, nie tylko że nie zdychały, lecz nawet nie chorowały.

ства; по этому, комиссия полагает, что не уместно было бы теперь отказывать оному в доверенности. На не утверждать постановления о тайных расходах. На вопрос президента, какой день назначить для прений по сему предмету, многие требовали, чтобы прения начались в следующую Среду, на что палата и согласилась, не смотря на возражения маркиза Буасси.

— В палате депутатов начались вчера прения по проекту постановления о назначении пенсий чиновникам, который продолжался и сегодня.

— Бюджетная комиссия палаты депутатов, после продолжительных совещаний, положила вчера, почти единогласно, отнестись к министру финансов с требованием, чтобы в нынешнее заседание парламента представлен был проект постановления о перемьши пяти-процентных рентов. От председателя комиссии последовало уже предъ свидъ к министру такое же отношение. Комиссия заключила, что ни заемъ въ 200 милл. фр., ни постройка желѣзныхъ дорогъ, не должны быть принимаемы въ основаніе къ отсрочкѣ на будущій годъ перемьши рентов. Извѣстіе объ этомъ произвело на биржѣ пониженіе курса рентовъ и возвышеніе цѣны акцій на желѣзныхъ дорогахъ. Г-нъ Лакавъ Лапланъ, говорить, отозвался, что онъ готовъ лучше выйти въ отставку, нежели подать въ нынешнемъ году проектъ о перемьши рентовъ.

— Основаніе проекта г-на Мюре де Бортъ, представленнаго въ палату депутатов касательно перемьши 5-ти-процентныхъ рентовъ, есть слѣдующее: всѣ владельцы пяти-процентныхъ облигацій, которые въ теченіи одного мѣсяца со времени срока, назначеннаго для перемьши, который обнародованъ будетъ королевскимъ постановленіемъ, не объявятъ согласія на перемьшу, получать капиталъ своихъ рентовъ сто за сто. Уплата сія производиться будетъ сериями, и правительство обязано будетъ выкупить только тѣ серіи, которыхъ уплата уже объявлена. Согласившіеся же, получать за каждыя 5 франковъ пяти-процентныхъ рентовъ, по 4½ франка, 4½-процентными кредитными облигаціями, совместно съ обезпеченіемъ, что бумаги ихъ въ теченіи 10 лѣтъ не будутъ выкупаемы. Для того, чтобы дать возможность министру финансовъ привести сей проектъ въ исполненіе, получить онъ полномочіе привести въ наличные деньги казенные облигаціи, и даже выпустить въ оборотъ 4-процентные ренты посредствомъ публичныхъ торговъ, которые ни въ какомъ случаѣ не будутъ отдаваемы дешевле, какъ сто за сто. По истеченіи двухъ-мѣсячнаго срока со дня открытія предстоящихъ засѣданій палаты, министръ обязанъ представить подробный отчетъ о исполненіи сего финансоваго оборота.

— Арабскій полковникъ Юсуфъ, женившійся третьяго дня на племянницѣ генерала Гиллеминно, въ непродолжительномъ времени отправится обратно въ Оранъ. Онъ назначенъ въ экспедицію, которая начнется, 15-го или 20-го Апрѣля, противъ Кабилловъ. По послѣднимъ рапортамъ изъ Альжира отъ 20-го, и изъ Медза, отъ 18-го Февраля, Могамедъ Бенъ-Маруфъ, отправленный къ югу, возвратился въ сей послѣдній городъ съ извѣстіемъ, что вездѣ господствуетъ спокойствіе, и подати собираются безспорно. Изъ Медза сообщаютъ, что тамъ выпали такіе глубокіе снѣга, что многіе дома обрушились, и жители оныхъ остались, безъ пристанища. Генералъ Марей уступилъ для нихъ казармы, а временно помѣщены они въ мечети и снабжены жизненными припасами.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Отаити отъ послѣднихъ дней Октября, въ это время на островѣ господствовало спокойствіе. Жителямъ, какъ кажется, надобно бивачная жизнь, между ними находилось много больныхъ, и вообще недостаетъ имъ жизненныхъ припасовъ. Генералъ Миллеръ, англійскій консулъ на Сандвичевыхъ островахъ, прибылъ въ Отаити, для исполненія той же должности; губернаторъ Брюа однако не разрѣшилъ ему исправлять сей должности и консулъ самъ убѣдился, что мѣстныя обстоятельства оправдываютъ эту предосторожность губернатора. Адмиралъ Гамлинъ, стоящій подъ Вальпарайзо, намѣренъ отправиться 13 Ноября въ Отаити, на корабль *Virginie*.

воду заупамя Министромъ, и ошвидеца сѣ за прѣяціе w мowie бѣдѣае права. На зapyтаніе Презеса, ктѣры дзїенъ ма бѣе прѣзрнчзаны до розпpавъ, вїеде глѣсѣв ѳдповїеdzїало, же Sрѣда: со тежъ Іzба, по kїлku зарзутахъ Margrabїево Boїssy, затвїеdzїzїла.

— Іzба Deputowanych rozpaczęła wczoraj rozprawy nad projektem udzielania emerytury urzędnikom, czēm sїę także zajmowała i dzisiaj.

— Komisyya budżetowa Izby Deputowanych, wczoraj, po długiej naradzie, prawie jednozgodnie postanowiła napisacъ do Ministra skarbu, żądając, aby jeszcze na tego-rocznych posiedzeniachъ przedstawilъ projektъ do prawa o zmianie 5 procentowychъ rentów. Prezes komisyyi przesłał już nawet Ministrowi skarbu listъ podobnej treści. Komisyya jest zdania, że ani niedawno zawarta pożyczka 200 milionów, ani teжъ wykonanie kolei żelaznychъ, nie są dostatecznymi powodami do odroczenia na rokъ przyszły przemiany rentów. Wiadomość ta sprawiła na giełdzie znizenie rentów, a podwyższenie akcyjъ drogъ żelaznychъ. Co do P. Lacave-Laplague, ten miałъ oświadczyć, że raczej poda sїę do dymissyi, aniżeli by miałъ w tymъ roku przedstawicъ projektъ przemiany rentów.

— Zasady projektu P. Muret de Bort, podanego Izbie Deputowanych, w przedmiocie przemiany rentów 5-procentowych, są następujące: wszyscy posiadacze obligacyj 5-procentowych, którzy w ciągu jednego miesiąca, od terminu do wymiany, oznaczonego wydać sїę mającēm postanowieniemъ Królewskimъ, nie oświadczą przyzwolenia na takową przemianę, mają miecъ sobie wypłacony kapitałъ swoichъ rentówъ po sto za sto. Wypłata takowa ma sїę uskutecznicъ serjami, i rządъ obowiązany jest tylko do wykupna serji, których spłacenie zostało ogłoszone. Zgadzacъ sїę na przemianę, otrzymają za każde 5 frankówъ 5-procentowychъ rentówъ, 4½ franka w papierachъ 4½ procentowych, oraz zapewnienie, że w ciągu latъ dziesięciu papierjъ ichъ wykupione nie będą. Dla nadania Ministrowi finansówъ możności uskutecznienia wykupu papierówъ 5-procentowych, tenże ma być upoważniony do zrealizowania obligacyjъ skarbowychъ, a nawet do wydania rentówъ 4 procentowychъ, które mają być puszczone w obiegъ, przez konkurencyą publiczną, i w żadnymъ razie nie oddawane po kursie niższymъ jakъ sto za sto. W ciągu dwóchъ miesięcy od otwarcia posiedzeńъ następnychъ Izb, Minister powinienъ złożyć szczególowe sprawozdanie o wykonaniu tej operacyi finansowej.

— Arabski Półkownikъ Jussuf, zasłużony onegdaj z siostrzenicą Jenerala Guillemint, wkrótce powróci do Oranu, gdyż przeznaczony jest do wzięcia udziału w wyprawie przeciwъ niepodległymъ Kabylom, mającej nastąpić między 15 m i 20 m kwietnia. Podługъ ostatnichъ raportówъ z Algieru, dnia 20-go, i z Medeah, dnia 18-go lutego, Mohamed Ben Maruf, wysłany na południe, powrócił do ostatniego miasta, z wiadomością, że wszędzie panuje pokój i podatki są płacone bezъ oporu. Z samego Medeah wiadomości są zasmucające. Massa spadłego sнїegu była takъ wielką, że wiele domówъ zawaliło sїę, a rodziny je zamieszkujące, są bezъ schronienia. Jenerał Marey oddał dla nichъ kaszary; tymczasowo zaś pomieszczono wszystkichъ w meczecie i rozdzielono żywność.

— Ostatnie wiadomości z O'Tahiti dochodzą do piérwszychъ dni Pazdziernika 1844 roku. W owymъ czasie wyspa była spokojna. Krajowcy, jakъ sїę zdawało, sprzykrzyli sobie byli życie obozowe; w ichъ szeregachъ wiele znajdowało sїę chorychъ, a w ogóle zhywało imъ na żywność. Jenerał Miller, Konsulъ angielski na wyspachъ Sandwich, przybył do O'Tahiti dla sprawowania tamъ tegożъ urzędu. Gubernatorъ Bruat nie upoważnilъ go jednakъ do urzędowania, a samъ Konsulъ uznał, że okoliczności miejscowe usprawiedliwiają tę ostrożnośćъ Gubernatora. Admirałъ Hamelin, stojący pod Valparaiso, miałъ odpłynacъ do O'Tahiti, dnia 13-go listopada, na okręcie *Virginie*.

А н г л і я

Лондонъ, 1 Марта.

Совѣщанія нижней палаты. Засѣданіе 24, 26, 27 и 28 Февраля. Добавочныя статьи Гр. Жибсона и лорда Росселя къ министерскому проекту за-

ANGLIA.

Londyn, 1 marca.

Obrady Izby Niższej. Posiedzenia d. 24, 26, 27 i 28 lutego. Dodatki PP. Gibson i Lorda Russel do ministerjalnego projektu do prawa względemъ zmniejszenia i róż-

кона относительно пониженія и разницы пошлны съ сахара, были главнымъ предметомъ совѣщаній палаты, въ продолженіе двухъ первыхъ засѣданій. Известно, что Г. Пиль, въ новомъ своемъ финансовомъ проектѣ, предложилъ пониженіе пошлны съ сахара, выдѣлываемаго въ англійскихъ колоніяхъ, съ 26 на 15 шилинговъ; съ сахара же чужестраннаго производства, приготовляемаго не трудами Негровъ, съ 30 на 25 шилинговъ за центнеръ; и сохраненіе настоящей пошлны, 54 шилинговъ, со всякаго чужестраннаго сахара, выдѣлываемаго Неграми. Добавочныя статьи Гг. Джибсона и лорда Росселла требовали: первая, сравненія пошлны со всякаго сахара, какъ внутренняго такъ и чужестраннаго приготовленія; вторая уничтоженія разницы между сахаромъ чужестраннымъ, приготовляемымъ какъ свободными людьми, такъ и Неграми. Палата весьма значительнымъ большинствомъ отвергнула оба эти предложенія. Въ продолженіи преній по сему предмету, сэръ Робертъ Пиль объявилъ, что годичное употребленіе сахара въ Англии, простирается до 4 милліоновъ центнеровъ. *На засѣданіи 27-го числа.* Г-нъ Брейтъ предложилъ мнѣніе, чтобы палата назначила особую комиссію для разсмотрѣнія закона объ охотѣ, слишкомъ отяготительнаго для низшаго класса земледѣльцевъ, коимъ воспрещено на собственныхъ своихъ поляхъ стрѣлять дичину, не смотря на значительный ущербъ, причиняемый ею. Министры не противились сему проекту, который принять была палатою безъ всякихъ преній. *На засѣданіи 28-го числа.* Въ то самое время, когда палата намѣревалась образоваться въ финансовый комитетъ, г-нъ Томасъ Дункомбъ возобновилъ дѣло о вскрытіи писемъ. Онъ требовалъ назначенія слѣдствія о распечатаніи писемъ, адресованныхъ къ нему въ 1842 году, и предлагалъ призвать къ рѣшеткѣ палаты полковника Маберли, секретаря почтоваго отдѣленія, для объясненій. Г-нъ Израели поддерживалъ его предложеніе; но лордъ Джонъ Россель въ этомъ дѣлѣ присоединился къ кабинету, и послѣ рѣши сэръ Роберта Пила, требованіе г-на Дункомба отвергнуто большинствомъ 188 голосовъ противъ 113. Велѣдъ за тѣмъ канцлеръ казначейства объявилъ, что проектъ правительства, касательно пошлны съ сахара, получить обязательную силу съ 14 го числа Марта.

— Вчерашняго числа было годичное засѣданіе акціонеровъ лондонскаго университета. Въ послѣднемъ году число слушателей простиралось до 834 и доходы въ сравненіи съ прошедшимъ годомъ нѣсколько увеличились. Лордъ Брумъ, главный основатель и предсѣдатель университета, оставленъ въ семь званій и на будущій годъ.

— Послѣднія донесенія изъ Америки сообщаютъ, что проектъ на счетъ занятія спорной Орегонской страны, принять палатою представителей въ Вашингтонѣ; напротивъ того, комитетъ иностранныхъ дѣлъ въ сенатѣ, объявилъ себя въ пользу отверженія постановленія относительно присоединенія къ Соединеннымъ Штатамъ Техасской страны, принятаго палатою представителей.

2 Марта.

По представленному комиссіею прошеній докладу, поступило по вчерашняго числа въ нижнюю палату: 16 прошеній, за подписаніемъ 1,068 лицъ, объ отмянѣ акцизнаго сбора съ солода; 4 прошенія, съ 602 подписями, объ отмянѣ пошлны на бумагу; 5 прошеній, съ 2,262 подписями, объ уничтоженіи подати съ оконъ; 31 прошеніе, съ 1,005 подписями, объ измѣненіи билла сэръ Джемса Граггама по медицинской части; 7 прошеній, съ 773 подписями, противъ увеличенія числа морскихъ и сухопутныхъ войскъ; и 13 прошеній, съ 2,398 подписями, объ уменьшеніи числа корчемъ и штейвыхъ домовъ.

— Въ журналѣ *Globe* напечатана статья подъ заглавіемъ: *Защита государства*, въ которой доказываютъ, что положеніе Лондона открыто для нападеній непріятеля, и что для лучшей безопасности этой столицы необходимо или урѣшить одну, или близъ ея построить укрѣпленія, или же усилить войска, ибо одинъ флотъ не можетъ уже доставлять надежной мѣры къ защитѣ.

3 Марта.

Въ одномъ изъ Дублинскихъ журналовъ помѣщено слѣдующее извѣстіе: „Съ разныхъ сторонъ до-

ноей ела од cukru, byly hlavnymъ предметemъ нарѣдъ Izby, w ciągu dwóchъ piérwszychъ posiedzeń. Wiadomo, iż P. Peel, w nowymъ swoimъ finansowymъ planie, zaproponowałъ zniżenie eła od cukru, wyrabianego w koloniachъ angielskichъ, z 26 na 15 szylingów; od cukru wyrabianego w krajachъ obcych, a nie będącego plodemъ pracy niewolników, z 30 na 25 szylingów od centnara; przeciwnie zaś utrzymanie dotychczasowego eła, 54 szylingów, od wszelkiego cukru obcego, wyrabianego przez niewolników. Dodatki P. Gibson i Lorda Russel żądały: piérwszy, zrównania ceł od wszelkiego cukru, tak krajowego jak zagranicznego; drugi, zniżenia różnicy między cukremъ obcymъ, wyrabianymъ tak przez ludzi wolnychъ jak przez niewolników. Izba znacząco bardzo większością odrzuciła oba te wnioski. W ciągu rozpraw nad tymъ przedmiotemъ, Sir Robert Peel oświadczył, że roczna konsumpcya cukru w Anglii, wynosi 4 miliony centnarów. *Na posiedzeniu d. 27,* P. Bright uczynił wniosek, aby Izba wyznaczyła osobną Komissyę do roztrząśnienia praw o polowaniu, jako zbyt uciążliwychъ dla niższej klasy rolników, którymъ nie wolno na własnychъ polachъ zabijać zwierzyny, pomimo znacznychъ szkódъ jakichъ od niej w plonachъ swoichъ doznają. Ministrowie nie przeciwili się temu wnioskowi, który też Izba bezъ rozprawъ przyjęła. *Na posiedzeniu d. 28,* właśnie gdy Izba zamierzała zamienić się w komitetъ finansowy, P. Thomas Duncombe wniósł na nowo sprawę otwierania listów. Żądał on śledztwa z powodu otwierania listówъ do niego pisanych, w 1842 roku, i wniósł, aby wezwać przed kratki Izby, dla wytłumaczenia się, Półkownika Mabery, sekretarza wydziału poczt. P. Israeli popierał jego wniosek, ale Lord John Russel przyłączył się w tej sprawie do gabinetu, i po mowie S r Robert Peel, odrzucono żądanie P. Duncombe, większością 108 głosów, przeciwъ 113. Następnie Kanclerzъ skarbu oznajmił, że projektъ rządu o eło od cukru, wejdzie w wykonanie dnia 14 marca.

— Dnia wczorajszego, акционеры uniwersytetu Londyńskiego odbyli swe roczne zgromadzenie. Ogólna liczba uczniów w roku ostatnim, wynosiła 834, a dochody w porównaniu z rokiemъ poprzednimъ także się nieco podniosły. Lord Brougham, główny założyciel i Prezes uniwersytetu, został także i na rokъ następný obrany na tę godność.

— Podługъ ostatnichъ wiadomości z Ameryki, projektъ względemъ zajęcia spornej krajiny Oregon, przeszedłъ przez Izbę Reprezentantów w Washingtonie; przeciwnie zaś, Komitetъ spraw zagranicznychъ w Senacie, oświadczył się za odrzuceniemъ uchwały względemъ wcielenia do Unii kraju Texas, którą Izba Reprezentantówъ przyjęła.

Dnia 2 marca.

Podługъ raportówъ komisyyi prośb, onegdaj już złożono w Izbie Niższej: 16 petycyi z 1,068 podpisami, o zniesienie podatku od słodu; 4 petycyje z 602 podpisami o zniesienie eła od papieru; 5 petycyi z 2 262 podpisami o zniesienie podatku od okien; 31 petycyj z 1,005 podpisami o zmianę w билу lekarskimъ S r Jamesъ Grahama; 7 petycyj z 773 podpisami, przeciwъ wszelkiemu powiększeniu siły lądowej i morskiej; nakoniec 13 petycyj z 2,398 podpisami, o zmniejszenie liczby karczemъ i szynkowni.

— Dziennikъ *Globe* zawiera korespondencyjny artykułъ pod tytułem: *Obrona Kraju*, w którymъ okazano, że położenie Londynu wystawione jest na wszelki obcy napad, i że dla lepszego bezpieczeństwa tejże stolicy, trzeba albo ją obwarować, albo w pobliżu jej pozakładać fortyfikacye, albo też wojsko pomnożyć, gdyż w samej фlocie nie można już nadal znaleźć dostatecznego środka obrony.

Dnia 3 marca.

Jeden zъ dziennikówъ Dablińskichъ zawiera, co następuje: „Z rozmaitychъ stronъ dochodzą nas wiadomości, że

ходятъ до насъ слухи, что Королева, лѣтомъ, въ нѣмнѣшнемъ году посѣтитъ съ своимъ супругомъ Ирландію. Говорятъ, что Ея Величество прибудетъ туда въ Іюль, и что въ это же самое время, засѣданія парламента будутъ закрыты. Изъ Дублина еще пишутъ, что на слѣдующемъ засѣданіи Дублинскихъ штатовъ, г-нъ О'Коннелъ намѣревается предложить проектъ объ отправленіи депутаци къ Королеви съ проебною, чтобы Ея Величество соизволила лѣтомъ прибыть въ Ирландію. Тогда союзъ ренилеровъ, согласно предложенію г-на О'Коннелла остановитъ все свои политическія дѣйствія. Это будетъ первый шагъ къ совершенному упадку партіи, начальники коей находятся въ рѣшительномъ несогласіи.

Испанія.

Мадридъ, 20 Февраля.

Генералъ Нарваезъ, вслѣдствіе упрека одного изъ депутатовъ, что теперешнее правительство сблизается снова съ реакціею, худшею нежели та, которая была въ 1823 году; объявилъ, что правительство стремится къ утверженію конституціи, избѣгая крайностей, какъ анархіи и революціи съ одной стороны, такъ деспотизма и безразсудной реакціи съ другой; что будетъ защищать собственность всѣхъ Испанцевъ, и признавать законнымъ и неприкосновеннымъ всякое имущество, приобретенное подъ покровительствомъ законовъ. Относительно разглашаемой перемены министровъ, генералъ Нарваезъ изъяснился слѣдующимъ образомъ: „Министры тогда только оставятъ мѣста свои, когда Королева и кортесы лишатъ ихъ своего довѣрія, или въ такомъ случаѣ, когда между членами кабинета не будетъ господствовать единодушія, необходимого для выполненія ихъ программы. Но я объявляю отъ имени всѣхъ министровъ, что донынѣ по всемъ вопросамъ мы были одного мнѣнія, что у насъ одно желаніе и что мы соединены между собою узами искренней и душевной дружбы, и положили себѣ за правило: или кончить вмѣстѣ начатыя дѣла, или вмѣстѣ же, въ одинъ день, въ одну минуту, по одному поводу оставить свои мѣста.“ Продолжалъ рѣчь свою, генералъ благодарилъ конгрессъ за оказываемое имъ до сихъ поръ довѣріе къ правительству, и объявилъ, что Королева согласна съ политическою системою министровъ, кои, сверхъ сего, полагаются еще на большинство націи, на содѣйствіе властей, и преимущественно на преданность войскъ.

— Первый проектъ закона, который имѣетъ быть предложенъ палатѣ, есть проектъ о выборахъ, составленный, большою частию, по образцу французскаго закона по сему предмету. Выборы будутъ производиться посредствомъ коллегій, изъ коихъ каждая изберетъ одного депутата. Настоящее число депутатовъ простирается до 214; говорятъ, что по новой системѣ число будетъ состоять изъ 311.

21 Февраля.

Въ Витторіи обнаруженъ новый военный заговоръ въ пользу Эспартеро, вслѣдствіе чего арестовали тамъ 4 капитановъ, 4 подпоручиковъ, 18 унтеръ-офицеровъ и нѣсколько человекъ нижнихъ чиновъ. Гуискусской генералъ-капитанъ приказалъ войскамъ, расположеннымъ въ Тулузѣ, отправиться въ окрестности Витторіи, и ожидать тамъ дальнѣйшихъ повелѣній. Генералъ-капитанъ Баскскихъ провинцій, Донъ Хозе де-ла-Конча, прибывшій въ Мадридъ на конгрессъ, въ качествѣ Логроньосскаго депутата, тотчасъ по полученіи сего извѣстія, отправился въ Витторію.

— Дѣйствующая испанская армія состоитъ теперь, по бюджету военнаго министерства, изъ 142,200 чел., именно: пѣхоту составляютъ 31 полкъ и 3 отдѣльные баталіоны, итого 75,485 чел.; артиллерию — 6 полковъ, 3 бригады и отдѣльныя роты, итого 9,809 чел.; кавалерію — 18 полковъ или 11,016 чел.; инженеровъ имѣется 1 полкъ въ 2,795 человекъ, вообще линійное войско состоитъ изъ 99,205 чел., провинціальная милиція, находящаяся теперь подъ ружьемъ, состоитъ изъ 43,095 чел.; общее число вооруженной испанской силы, какъ выше сказано, состоитъ изъ 142,200 чел. Сюда не включенъ главный штабъ, административный корпусъ и т. п.

— Въ Испаніи находится теперь 10,716 монаховъ въ монастыряхъ и 1,036 въ частныхъ домахъ.

тего года Королева wraz z swym małżonkiem odwiedzi Irlandyą. Słychać, że Monarchini ma przybyć w miesiącu Lipcu, w którym to właśnie czasie parlament będzie otworzony. Podobnie z Dublinu donoszą, że na następnym zgromadzeniu korporacji Dublińskiej, O'Connell zaprojektuje wysłanie deputacyi do Królowej, z prośbą, aby raczyła w lecie odwiedzić Irlandyą. Związek Repealistów, również na wniosek O'Connella, ma się wstrzymać w tym czasie od wszelkiej agitacyi politycznej. Będzie to pierwszym krokiem do całkowitego rozprzężenia związku, którego naczelnicy są w największej niezgodzie.

Hiszpania.

Мадридъ, 20 лютего.

Генералъ Нарваезъ, на зарзутъ одного зъ Депутованныхъ, якобы рѣдъ тѣразаіеішы зблїзыл сїя знову до реакцыи, горшїей од овей з року 1823, ошїадечыл: же рѣдъ постѣпуе шреднїа дрога маїае на целу једнїе установленїе obecныхъ институты; же для того далекомъ јестъ равнїе од анархїи и революцыи, як од дїспотызму и нерозсудної реакцыи; же броне бѣдїе власношїи всыткыхъ Hїшпановъ, а кажда власношїа, набыта под опїека правъ, uznawać бѣдїе за праву и нештыкалуа. Под względem rozgłaszenia zmiany Ministrów, wyraził się Jenerał Narvaez następnie: „Ministrowie opuszczają miejsca swoje dopiero wtedy, gdy im Królowa albo Corteszy zaufania swego odmówią, albo też gdy pomiędzy członkami gabinetu nie będzie dostatecznej zgodności, do wypełnienia ich programatu potrzebnej. Ale oświadczam w imieniu moich kolegów i mojem własnem, że dotąd we wszystkich kwestyach jednego jesteśmy zdania, że jedne mamy życzenia, i połączeni z sobą jesteśmy węzłami najszerzszej i najszerdecznїej przyjaźni; że wzięliśmy sobie за пунктъ honoru, albo razem rozpracoto dzieło ukonczyć, albo razem, једного dnia, једної годины, з tegoż samego powodu, opuścić наше посады.“ W dalszym ciągu swей мowy, Jenerał podziękował Kongressowi за okazywane dotychczas заufanie, i donїosł, że Królowa zgadza się равнїе на полїтычны system Ministrów, którzy prócz tego лїаа јеще на вїкшшошїа народу, на wspóldziałanie władz, а szczególnїej на вїерношїа воїска.

— Первымъ зъ проектовъ до права, котре маїае бѣе преложене Ізбїе, јестъ проектъ права о выборахъ, уложенъ по вїкшзїей чзїей на wzórъ права французского в tym względzie. Wybory odbywać się бѣдїа przez kollegia; кажде kollegium wybierze једного Deputowanego. Liczba Deputowanych јестъ teraz 211; мовїаа, же według nowego systemu, liczba ихъ wynosїć бѣдїе 311.

Днїа 21 лютего.

Въ Витторїи odkryto nowy spisek wojskowy, на корзышїа Эспартерого, в skutek czego uwїezionо тамъ 4 kapitanów, 4 podporucznikow, 18 podoficerów i kilku żołnierzy. Jenerałny Kapitan Guipuzkoi, rozkazał wojskom stojącym w Tolozie, udać się w okolice Wittoryi i oczekiwać там dalszych rozkazów. Jenerałny Kapitan prowincyi Baskijskich, Don José de la Concha, który przybył był do Madrytu dla zajęcia miejsca w Kongressie, jako Deputowany z Logrono, zaraz po odebraniu тей wiadomości, udał się do Wittoryi.

— Czynna арміа hїшпанска składa się obecnie, według budżetu ministerstwa wojny, z 142 200 ludzi, а mianowicie: piechota лїаа 31 pólków i 3 pojedyni ze bataliony, razem 75,485 ludzi; artyllerya лїаа 6 pólków, 3 brygady i pojedyncze kompanie, razem 9,809 ludzi; jazda лїаа 18 pólków czyli 11.016 ludzi; ogólem wojsko liniowe składa się z 99,205 ludzi: milicye prowincjonalne, котре teraz pod bronią stoїа, лїаа 43 095 ludzi; ogólem sїły zbroјnej hїшпанской, jak wyżej, wynosi 142,200 ludzi. Do tego nie јестъ policzony sztab główny, korpus administracyjny, i t. p.

— W Hїшpanїи znajduje się teraz 10.716 zakonnic w klasztorach а 1,036 w domach prywatnych.

Турция.

Константинополь, 12 Февраля.

Въ Оттаманской Портѣ господствуетъ необыкновенная дѣятельность. Тамъ постоянно совѣщаются о предполагаемыхъ улучшенияхъ. Намѣреваются устроить два госпиталя и дома приюта для бѣдныхъ, одинъ въ европейскомъ предметѣ, Перъ, который помѣщаться будетъ въ новомъ зданіи артиллерійскаго госпиталя, а другой на азіатской сторонѣ въ Скутари, въ зданіи теперешняго гвардейскаго госпиталя, который переведенъ будетъ въ другое мѣсто. Съ не меньшимъ успѣхомъ продолжаются переговоры объ учрежденіи народнаго банка, главнѣйшая цѣль коего состоитъ въ поддержаніи туземной торговли и промышленности. Инспекторы земледѣлія, установленные въ провинціяхъ, будутъ сноситься съ банкомъ, который, соображаясь съ ихъ донесеніями, будетъ выдавать, за умѣренныя проценты, денежныя пособія промышленникамъ. Суммы сіи будутъ отпущаться ассигнаціями. Члены банка займутся предварительно учрежденіемъ торговаго уложенія. Комиссія для разсмотрѣнія требованій Англіи, по части торговли, уже учреждена, и вчера было первое засѣданіе оной; членами ея, со стороны Англіи, назначены секретари посольства: Велеслей и Алисонъ и три англійскіе купца; а со стороны Турціи: Фуадъ-Эффендій, директоръ пошлинъ Тагиръ-Бей, Бекиръ-Бей, одинъ французскій и одинъ армянскій купцы.

— Дѣло относительно дозволенія пребывать въ столицѣ греческимъ подданнымъ наконецъ улажено. Турецкій комиссаръ Эминъ-Эффендій и здѣшній греческій консулъ начали уже снабжать ихъ паспортами, на свободное проживаніе, подписанными турецкими властями. Число этихъ паспортовъ будетъ простирается слишкомъ до 7,000; женщины и дѣти не включены въ это число.

Остъ-Индія.

Велѣдствіе новаго устройства хода Индійской почты, почта сія, съ пассажирами и письменною корреспонденціею, регулярно приходитъ два раза въ мѣсяць, обыкновеннымъ путемъ, чрезъ Египеть и Францію. Теперь получены изъ Калькуты отъ 8-го, изъ Цейлона отъ 18 и изъ Адена отъ 28-го Февраля. Возстановленное въ недавнемъ времени въ Индіи спокойствіе было опять нарушено смутеніями въ лагерѣ; однако, кажется, что смутенія сіи не заставятъ Остъ-Индское правительство приняться за оружіе. Въ Пендшабъ давно уже предвидѣли сіи смутенія. Визирь малолѣтняго Магарадшаха, Гира-Сингъ, захватившій нынѣ всю власть въ Лагорѣ, стараясь объ упроченіи порядка, возбудилъ ненависть къ себѣ прочихъ начальниковъ; онъ могъ держаться до тѣхъ поръ, пока войска оставались вѣрными ему, т. е., пока онъ былъ въ состояніи платить войску жалованье. Но поссорясь съ матерью молодаго Магарадшаха, которая домогалась для своего брата высокой должности и была поддерживаема въ этомъ войскомъ, Гира Сингъ принужденъ бѣжать изъ Лагора; преслѣдуемый войскомъ, онъ былъ достигнуть близъ Джумбы и умершвенъ со всеми своими спутниками. Головы убитыхъ носили торжественно по улицамъ Лагора. Англійское правительство избѣгаетъ всякаго вмѣшательства въ сіи домашнія распри.

— Въ Непалѣ также возникло возстаніе. Тамошній Раджа, за нѣсколько времени предъ симъ, объявилъ было, что онъ намѣренъ отказаться отъ правленія въ пользу своего сына; но когда наступилъ срокъ къ исполненію этого обѣщанія, онъ не устоялъ въ своемъ словѣ. По этому министры не хотѣли ему повиноваться, и старый Раджа по-неволѣ долженъ былъ уступить престоль, который достался въ руки сына, человека весьма ограниченаго ума.

— Въ англійской арміи, въ Синдѣ, все еще продолжаютъ болѣзни.

— Е. К. В., принцъ Вальдемаръ Прусскій, 20 Января, прибылъ въ Калькутту.

Турсыя.

Konstantynopol, 12 lutego.

Въ Порте Оттоманскій пануе необыкновенная дѣятельность. Одвываютъ сія еіагге наравды надъ улещеніями, какіе предсидѣтъ выпада. Наміерзая урзавдіе два шпитале і domy przytulku dla ubogich, Zamierzają urządzić dwa szpitale i domy przytulku dla ubogich, jeden na stronie Europejskiej w Pera, na co przeznaczono wspaniałe, nowowbudowany szpital artylleryi, a drugi na stronie Azyatyckiej, w Skutari, w terażniejszym szpitalu gwardyi, który przeniesiony zostanie do innego gmachu. Również postępują układy o założenie banku narodowego, którego głównym celem ma być wspieranie rolnictwa krajowego i przemysłu. Inspektorowie rolnictwa, ustanowieni po prowincjach, będą w stosunkach z bankiem, który, stosownie do ich raportów, ma udzielać, na procent umiarkowany, zasiłek osobom potrzebującym tego, lub też dawać zaliczenia przedsiębiorcom przemysłowym. Summy te będą wydawane w banknotach. Członkowie banku mają się zająć najprzód ułożeniem kodu handlowego. Kommissya do roztrząsania handlowych żądań Anglii już jest mianowana i wczoraj odbyła piérwsze posiedzenie. Członkami jęj ze strony Anglii są: sekretarze poselstwa, Wellesley i Alison, oraz trzej kupcy Angielscy; a ze strony Tureckiej: Fuad Efendi, dyrektor cel, Tahir-Béj, Bekir-Béj, jeden kupiec Francuzki i jeden Armeniski.

— Sprawa względem pozwolenia pobytu w stolicy poddanym greckim została nakoniec załatwiona. Komissarz turecki Emin Efendi i tutejszy Konsul grecki rozpoczęli już wydawać, podpisane przez władze tureckie, karty wolnego pobytu. Liczba ich wynosić będzie przeszło 7,000; kobiety i dzieci nie są tą liczbą objęte.

INDYE WSCHODNIE.

W skutku nowego urzadzania biegu poczty Indyskiej, poczta osobowa i listowa, dwa razy regularnie comiesiac zwykła droga przez Egipt i Francją przychodzi. Ta raza przywiozła listy, datowane z Kalkuty 8 stycznia, z Ceylon 18 stycznia i z Adena 28 stycznia. Spokojnosc niedawno przywrócona w Indyi, znówu została przzerwana przez zaburzenia w Lahorze, które jednak, ile się zdaje, nie zmuszą rządu angielsko Indyskiego do przedsięwzięcia jakichkolwiek kroków wojennych. Dawno już w Pendzhabie przewidywano, że zaburzenie to niechybnie nastąpi. Hira Singh, Wezyr nieletniego Maharadzy, i tymczasowy Jedynowladca w Lahorze, usilowaniami swemi, dazącemi do ustalenia porzadku, obudzil zazdrość innych naczelników, i dla tego dopoty tylko mógł się utrzymać, póki wojsko zostało mu wierne, t. j., póki był w stanie wypłacać mu żołd należny. Powasniwszy się z matką mlodego Maharadzy, która dla brata swego chciała wyjednać wysoki urząd, i w tém usilowaniu była wspierana przez wojsko, Hira-Singh musiał uciekać z Lahory; ścigany przez wojsko, został dopędzony pod-Dżumba i zabity; razem ze wszystkimi, co mu w ucieczce towarzyszyli. Głowy zabitych noszono w tryumfie po ulicach Lahory. Rząd angielski unika wszelkiego wdawania się w te domowe rozterki.

— W Nepaulu także wybuchnęło powstanie. Radszach tamedczny przyrzekł był, przed niejakim czasem, złożyć rządu na korzyść syna; gdy więc czas spełnienia obietnicy nadszedł, a Radszach nie chciał jęj dotrzymać, Ministrowie wypowiedzieli mu posłuszeństwo; poczem stary Radszach ustąpił, a syn, człowiek zupełnie ograniczony, objął rządu.

— Między wojskiem angielskim w Sindzie choroby panować nie przestają.

— J. K. W. Xiążę Waldemar Pruski, dnia 20 stycznia, przybył do Kalkuty.